

Ese do d6ne ori in septemana:
Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

F6ia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcop6sca. Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) taca'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. Era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Inainte de Sinodu!

Ne aflamu in restimpulu meditatiunelor sante, numitu paresimie, in acelu restimpu candu Cristosu se pregatea pentru incoronarea actului de rescumperare alu genului o menescu. Crestinii cei buni petrecu cu postu si rugatiuni, ca se fie curati la diu'a cea luminata a invierii Domnului. Mare insemnatare are acest'a pentru noi. Elu este deodata si restimpulu in care trebuie se ne cugetamu si se ne pregatimu la cele ce avemu de facutu si implinitu pe sinodulu deja convocatu la Dumineca Tomei, o serbat6re acest'a de aseminea santa pentru biserica'n6stra nationala. Acest'a impregiurare va pune la cugetari seriose pe fiecare membru sinodalu cu judecata matura si consciu misiunei sale.

Lucrarile sinodali de pana aci sunt fructele unei vieti tinere a autonomiei n6stre bisericesci, fiindu noi in dreptu a asepta rezultate mai mari dela cele viitorie sinode.

Deosebi asteptamu, ca sinodulu de estu timpu se faca mai multu, decatu ce a facutu sinodele de mai nainte. Acest'a o pretinde imperiosu de o partesi situatiunea in care ne aflamu. Invetiamentulu poporalu preocupa astadi pre toti 6menii luminati si interesati de inaintarea poporului, si va trebui sinodulu nostru se-lu iee in socotintia nainte de tote.

Bunastarea invetiamentului depinde in prim'a linia dela corpulu invetiatorescu. Insa nu trebuie se uitamu ca in partile eparchiei n6stre se afla comune asia de slabe, cari d6ra nici pre langa cea mai mare bunavointia nu sunt in stare a provedea invetiatoriulu loru cu salariulu cuviintiosu, si pana ce acesta pedeca nu o vom delaturá 6re-si cumva, nu multu potemu conta la progresu.

In tote impregiurarile multu p6te nainta caus'a invetiamentului inspectiunea cea buna a scoliloru. Pana candu scolile a statu sub inspectiunea protopopiloru s'au aratatu banuiei, ca invetiamentulu stagn6za. Astadi in numerulu inspectoriloru laicii preval6za si inspectiunea e inca si mai rea, celu pucinu vocile unor'a din publicu asia arata. Sistem'a actuala de inspectiune va trebui dara ca in sinodulu ce vine, se sufera reforme si schimbari radicali.

Institutele, celu teologicu si preparandialu, de aseminea reclamu organizare. Si inainte de tote va trebui se se intreprinda cladirea edificiiloru trebuint6se pentru aceste institute. In catu privesce organizarea teologiei, ca se avemu preoti bineformati este neaperatu de lipsa: infiintarea unui internatu pentru teologi, cari si altcum de trei ani inc6ci suni f6rte pucini la numeru. Modalitatea de dupa care s'ar potea infiintá atare internatu nu este asia grea precum se pare la prim'a gandire. La inceputu, pana candu pentru acest'a amu avea unu fondu anumitu, s'ar potea eiectá asupra fiacarui elevu o anumita taca annuala, catra carea mai adaugendu din fonduriloru disponibile catu s'ar mai recere, am avea internatu, am

avea alumneu, si teologii nostri atunci pe campulu sciintieloru ar face cu multu mai mari progrese, de catu in prezente.

Ce a impedeatu adeseori rezolvirea unor probleme de interesu pentru noi, a fostu multele discusiuni de „lana caprina“, oratoriile lungi ale deputatiloru nostri, cari discuta 6re intregi lucruri, ce intr'o buna intielegere se potu sulevá in câteva minute. Astfelu siedintiele sinodului eparchialu tienu mai in totu anulu 7 — 10 dile, facendu diecesei prin acest'a spese enorme.

Din punctu de vedere economicu, ar' fi cu scopu, ca comisiunile censoratorie ale senatelor consistoriali, se se intrun6sca nainte de sinodu pentru esaminarea reportelor dela singuraticele senate. Cea ce ar mai inpucina si din siedintiele sinodali. Si a nume s'a vediatu, ca censurarea acestoru reporte dau sinodului mai multu de lucru, si mai alesu comisiuniloru sinodali, cari in câteva 6re se punu a censura reporturile, ce merita o studiere speciala.

Despre dotatiunea preotiloru s'a scrisu si s'a vorbitu, atata, in catu astadi ea a devenitu o cestiune prea odiosa la multi, si asia o lasamu in bunavointia sinodului, fora vr'unu comentariu ulterioru; totusi parerile ce ni vinu in acesta privintia nu le potemu ignora, ci le vom pune naintea publicului, caci numai prin lamuriri diferite vom ajunge rezultatulu ce dorimu.

Un'a dintre cestiunile mai moment6se, carea va trebui resoluta definitivu in sesiunea acest'a sinodala, este *administrarea fonduriloru comune bisericesci*, accentuata deschilinitu de catra Preasantia Sa dlu Episcopu in convocarea sinodului 6rdinariu alu a. c. In acesta privintia s'a facutu si unu *proiectu de regulamentu*, asupra caruia ni rezervamu dreptulu a reveni cu alta ocaziune. Atata insamnamu ca caus'a fonduriloru bisericesci atinge f6rte tare interesele diecesei n6stre si cauta a fi bine studiatu.

Aceste resumandule tragemu atentiunea deputatiloru nostri sinodali asupra loru, ca luandule in socotintia, se nu le trecu cu nepasare, amenandule dela o sesiune sinodala la alta. Poporulu nostru, doresce se v6da si elu fructele autonomiei sale bisericesci, doresce se v6da progrese, de dupa sacrificiele ce le face in folosulu bisericeci. Altcum noi avemu firma sperantia ca lucrarile sinodali, de aci nainte vor luá cu totul alta directia, vor luá directia carea o pretinde firea loru.

Ca bas'a tuturoru progreselor nobili, s'a consideratu si se considera: armonia, fratiitatea si iubirea reciproca. Acest6 frumsetie crestinesci trebuie se le aiba in inim'a loru si deputatii nostri sinodali, cu atatu mai alesu caci sunt membrii unei corporatiuni in midiloculu carei'a presidi6za nevediatu spiritulu santu!

Isusu Salvatoriulu lumei.

(Finea.)

Partea III.

Isusu esemplulu vietii noastre.

„Arata-mi Dómnne calea in care voi merge când spre tine a nadăjdutiu sufletulu meu“ (psal. 142—8). Acést'a o poftesce fie care crestinu, care cu pocaintia se întórce catra Damnedieu. Dupa ce umblandu pe calea cea peatósă au cunoscutu urinarile, cele reu-tatióse acum cauta calea cea buna carea conduce la Dumnedieu. — Cu totu dreptulu ar putea dice cineva, că aici n'avemu nimicu de întrebatu; căci calea spre bine cu totul in alta directiune merge facia cu calea care conduce spre peccatu. Deci peccatosulu ca se-si póta aflá calea ce duce spre fapte bune, — afara de curatirea de peccate are lipsa de luminare, cu ajutoriulu careia in viitoriu se póta umblá pe calea cea fericita. Deci dice psalmistulu: „Arata-mi Dómnne calea in care voi merge“ (psal. 24—4.) La eschiamarea acést'a ni respunde Mantuitoriulu nostru Isusu Cristosu „Eu sum calea vietii si a adeverului“ (Ioanu 14—6 „Cine me va urmá nu va umblá neci candu in intunerecu, ci va avea lumin'a vietiei,“ (Ioanu 8—12). O ce instructiune buna e acést'a pentru unu peccatosu, care nu scie catra cine se se întórca, candu de o parte incungiura iadulu, éra de alta parte nu cunosce calea conducatoria la ceriu. Cristosu e calea, conducatoriulu si calauzu: căci singuru dice: „Pilda v'amu datu voue, că cumu amu tractatu eu cu voi, asia si voi se tractati cu altii.“ Cristosu spre ce au indemnatu pre altii singuru au efectuitu, fiindu celu dintaiu, carele au invetiatu cu cuventulu si cu fapt'a; si precumu trebuie se credemu aceea ce au invetiatu asia trebuie se facemu si noi aceea ce elu au facutu. Aceste le poftesce dela noi dicandu „Cine voiesce a veni dupa mine, se se lapede de sine, si se ia crucea si se vina dupa mine.“ (Mat. 16—24.)

Deci sufletu alu meu déca voiesci a sci calea pe carea se umbli, ca se traiesci ó viétia liniscita; éta calea nu e departe de tine, ea sta innaintea ochiloru tei; privesce la Cristosu, si urmédia esemplulu care ti l'a datu. Déca pana acuma ai aspiratu la ceva demnitate, renume bunu, privesce la Cristosu, care in 30 de ani a traitu retrasu in singuratate, care se indepartédia, candu voiescu alu proclamá de rege; care se apléca la piciórele Apostoliloru sei si ca Domnu servesce serviloru sei, care suferu cu sufletu liniscitu tóte batjocorile; „Invetiati dela mine dice Isusu căci sum blandu si smeritu“ (Mat. 11—29). Déca ai locomitu la bunuri pamentesci, déca ti-a placutu comoti'a si viétia liniscita; déca te-ai ingrozitu de lucru; privesce la seraci'a lui Isusu, care din elemosina traiesce simplu si in miseritate, care n'are unde se-si plece capulu spre odihna; privesce la viétia lui cea plina cu lucru, cumu se ostenesce in calatori'a cea multa ca se dobendésca sufletele ómeniloru, cum vestesce Evangeli'a sa tóta diu'a si priveghiédia tóta nóptea in rugatiuni. Déca ai pofta spre mancare si beutura, cugeta la postulu lui Isusu Cristosu, care l'a ténutu 40 de zile, ia crucea pe umeri si iurmédia lui, căci care urmédia lui nu umbra neci candu in intunerecu căci „elu e calea, adeverulu, viétia“ (Ioanu 14—6). Ce au invetiatu au aretatu in fapta: „Privesce si urmédia esemplulu care ti s'au aretatu tie.“ (Moise II. v. 25—40)

Isusu Cristosu imperatulu ceriului chiama la sine pre supusii sei, pre cari ii-au mantuitu cu scumpu sangele seu, — pre aceia, cari suntu datori a face tóte, căte demanda elu, căci in botezu i-am promis supunere si smerire. Pre toti i chiama, si pre cei mai desfranati, ma si pre aceia, cari pana aci i-a fostu inimici. Elu i chiama; fora a ii silí, căci Elu nu silesce pre nimeni, lasa pre fiesce care dupa voi'a s'a. Spre ce ne chiama elu pre noi? In contra inimiculu, carele umbra totu in girulu lui, si e mai mare inimicu alu nostru decâtu alu lui, in contra duchuriloru necurate, cari umbra se amagiasca sufletele ómeniloru, deci spre acésta lupta ne chiama regele ceriului, conducatoriulu pacii Isusu Cristosu cu crucea in mana dicandu: „Cine voiesce a veni dupa mine se se lapede de sine, si se ia crucea sa si se vina dupa mine.“ (Mat. 16. — 24.)

Cine nu voiesce a urmá acestei provocari? Calea nóstra nu va fi asia plina de glii si spini, paharulu nostru nu va fi neci candu asia de amar casu alu lui. — Dar elu voiesce, ca si noi se gustamu din acestu paharu, se-i urmamu calea suferintieloru ca se luamu si noi parte in suferintiele lui; căci celu ce voiesce cu elu a se prémari, dimpreuna cu elu trebuie se si suferu.

Isuse Mantuitoriulu meu si esemplulu vietii, căti peccatosi asemenea mie s'au facutu santi, căci ti-au urmatu esemplulu teu in tóta viétia loru; o cătu se deschilinesce viétia mea de a ta. Eu sum crestinu căci m'am botezatu, si credu tóte acele ce le ai facutu, me tienu fericitu că sum crestinu, si despretiuescu tóte acele invetiaturi cari se aradica in contr'a invetiaturiloru drepte

ale bisericeii tale. Pana acumu amu portatu colórea lumei, acumu primescu a Mantuitoriulu. Asia Isuse si imperatu alu meu! pre tine voiescu a te urmá ori unde vei merge; pe muntele Tavorului tocmai asia voiescu a te urmá, ca si pre inaltimea Golgotei; tocmai asia voiescu a luá parte in bucuria ca si in suferintie. De órace tu ai despretiuitu lumea, neci eu nu o potu iubi mai multu, ma neci eu nu poftescu ca se fiu iubit de lume. De órace tu atáte suferintie ai rabdatu, neci eu nu poftescu mai multu onoruri. De órace tu ai muritu pre cruce, neci eu nu voiescu a traí fora de dens'a. Deci se urmamu lui Cristosu, se ne desbracam de hain'a peccatulu si se ne imbracam in hain'a luminei,

Se traimu cu Cristosu se murimú cu Isusu, căci elu e domnulu si Ddieulu nostru afora de densulu nu avemú mantuitoriu. Aminu.

imitat.

Vasilii Olariu,
clericu. cur. III.

PROTOCOLULU

Siedintei a II. ordinaria,

tienuta din partea Epitropiei provisorie pentru administratiunea fonduriloru bisericesci si scolarie comune dieceseloru Aradu si Caransebesiu.

Aradu 8/20. Februariu 1874.

Presenti:

Presedintele substitutu: Dr. *Atanasiu Siandoru* din Aradu
Membrii: Dr. *Paulu Vasiciu* din *Temisióbr'a*, *Georgiu Vasileviciu* din *Siri'a*, *Ioanu Suciú* din *Socodoru*, *Iulianu Ianculescu* totodata si controloru, din *Lugosiú*, *Ioan Popoviciu* *Desseanu* totodata si jurisconsultulu si *Ioanu Moldovanu* totodata si contabilu; ér Notariu *Petru Petroviciu*,

Nr. 34. Contabilulu Epitropiei presinta aretarea specifica despre detori'a Dómnnei *Iuli'a Popa Costa* in interese restante de 307 fl. 25 1/2 cr. v. a. pana la 31 Decembre 1873

Carea aretare se comunica numitei Dómnne prin, plenipotentiatulu ei *D-lu Alexandru Stojacskovics* consiliariu reg. de sectiune in Ministeriulu de interne cu provocare ca sum'a espusa se o depuredie. —

Nr. 35. Administratiunea cassei presinta specificarea in capitalu de 1050 fl. si interese restante de 534 fl. 48. cr. inca dela anulu 1866 a *Nataliei Ioanoviciu* din *Gyulvész* in suma totala a detoriei de 1584 fl. 48. cr.

Care specificare dinpreuna cu obligatiunea si cu tóte actele anesatè se estrada jurisconsultulu pentru improcesuarea numitei detorasie, cu atátu mai vertosu, căci densa la provocarea facuta sub Nr. Esib. 33. ex 1873, inca nu s'a dechiaratu. —

Nr. 36. Obligatiunea intabulata despre imprumutulu acordatu lui *Manuila Siclovanu* din *Pecica-romana* sub ^{Nr. esib 76.} Sied. X 83. ex 1873, dupa opiniunea jurisconsultulu aflanduse in ordine

Administratiunea cassei e avisata a estradá suplicantelui sum'a acordata de 400 fl. v. a. detragendu interesele eveninde pe 1/2 de anu; ér actele a le petrece in contabilitate.

Nr. 37. De asemenea si obligatiunea lui *Petru Siclovanu* din *Pecica-romana* despre sum'a imprumutata de 500 fl. v. a. aflanduse in ordine

Se resólve ca sub Nrulu precedentu.

Nr. 38 Obligatiunea lui *Trifu Iorgoviciu* din *Aradu*, despre imprumutulu acordatu sub ^{Nr. Esib. 87.} Sied. I. pr. 5. ex 1873 in suma de 1000 fl. aflandu-o jurisconsultulu in ordine

Cass'a e avisata a escontentá sum'a pe partea suplicantel ui detragendu interesele eveninde pe 1/2 de anu: ér actele a-le petrece in cartea de contabilitate.

Nr. 39. La rugarea lui *Ioanu Suciú* din *Sombateni* pentru acordarea unui imprumutu ipotecariu de 200 fl. — dupa opiniunea jurisconsultulu aflanduse actele in ordine

Sum'a ceruta numai pe lenga aceea speciala conditiune se va acordá suplicantelui déca va produce:

1) documentu despre estabularea sarciniloru de sub C 1/2 si C 1 din cartea funduaria,

2) déca si-va asecurá edificiele in contra focului, producendu politia de asecuratiune,

3) ér obligatiunea déca o va subscrie si soci'a sa *Rus'a* nascuta *Mia* si astfeliu subscrierile ambiloru legalisate naintea ju-

detiului regescu cercualu si obligatiunea intabulaia la locul primu: producendu si unu nou estrasu din cartea funduaria conformu §. 35 din Regulamentu. —

Cu privire la acestu decisu comembrulu *Iulianu Ianculescu* face obiectiune facia de procederea urmata pana acuma in privinta petitiunilor neadjustate conformu recerintelor prescrise in §. 30. alu Regulamentului, cari ar trebui simplaminte se se reiciedie, ér se nu se dec informatiuni partiloru cum se si-suplinésca defeptele subversante, si prin acést'a singura Epitropi'a se si sporésca lucrulu scripturisticu. —

Nr. 40. La suplic'a lui *Iancu Ciorau* din *Sombateni* pentru unu imprumutu ipotecariu de 400 fl. aflandu jurisconsultulu actele in ordine si conformu recerintelor

Imprumutulu cerutu se acórdá inse cu aceea conditiune: ca suplicantele mai intaiu se estabuledie sarcinile ipotecari de sub C. 5. 6. din estrasulu cartii funduaria si se-si asecuredie edificiele in contr'a focului, apoi facendu acést'a — obligatiunea alaturata se ó subscrie legalisandu-o concernintelui judetiu regescu cercualu si intabulandu-o pe langa unu nou estrasu alu cartii funduaria, din care se se védia estabularea sarcinilor amintite si intabularea sumei acordate, — dinpreuna cu politi'a de asecuratiune se o presinte aicia conformu §. 35. din Regulamentu.

Nr. 41. Suplic'a lui *Ioanu Mateiu* locuitoriu in *Covansintiu* pentru unu imprumutu ipotecariu de 300 fl. aflandu-o jurisconsultulu in ordine

Imprumutulu cerutu ér numai asia se acórdá suplicantelui ca mai intaiu se estabuledie sarcin'a de sub C. 3. din estrasulu cartii funduaria si se-si asecuredie edificiele ipotecari contr'a focului apoi obligatiunea alaturata se ó subscrie dinpreuna cu soci'a sa *Flore* nascuta *Furdea* ca detori'a solidaria legalisandu-o si intabulandu-o conformu §. 35. din Regulamentu, se produca unu nou estrasu din cartea funduaria.

Nr. 42. De asemenea si suplic'a lui *Flore* *Zichi* si a socii sale *Eca* nascuta *Boi* din *Sombateni* pentru unu imprumutu de 400 fl. aflandu-o jurisconsultulu in ordine, la propunerea densului

Se incuviintiédia, inse ér cu aceea conditiune ca petentii se estabuledie sarcinile ipotecari de sub C. 1. 2. 10, si se-si asecure edificiele contr'a focului, apoi facendu acést'a, — obligatiunea alaturata subscrisa si intabulata conformu §. 35. din Regulamentu se ó produca dinpreuna cu unu nou estrasu alu cartii funduaria.

Nr. 43. La suplic'a lui *Nica Zichi* din *Sombateni* pentru acordarea unui imprumutu ipotecariu de 200 fl. aflandu jurisconsultulu actele in ordine, la opiniunea sa

Imprumutulu cerutu se acórdá pe partea petentelui, dar' ér cu conditiunile espuse la suplicantele de sub Nr. precedente.

Nr. 44. Fiindu la ordinea dilei petitiunea comunci bisericesci romane gr. or. din *Socodoru*, pentru acordarea unui imprumutu ipotecariu in suma de 5000 fl. v. a. pe scopulu edificarii unei a dóu'a scóle de acolo, la propunerea jurisconsultului in meritulu acestei petitiuni se enuncia cumca:

Deórece petitiunea e adjustata conformu Regulamentului §. 30 si ipotec'a oferita adeca: dóue sessiuni de pamentu complete si teritoriulu pasiunei comunale de $3874 \frac{154}{1600}$ jugere in valóre de 587.350 fl. luate la cartea funduaria sub Nr. prot. 232 a comunei *Socodoru*, e destulu de corespundiátoria cu tóte ca acést'a ipotec'a se mai afla inca insarcinata cu 50000 de franci, totusi de órece Regulamentulu de procedere in §. 29. numai acolo pretinde intabulare la locul primu, unde imprumutulu se concede pana la jumetate a valórei ipotecaria: dreptaceea

Imprumutulu cerutu in suma de 5000 fl. v. a. mai vertosu din aceea consideratiune se acórdá pe partea comunei suplicante, pentru cá e' menitu spre edificarea unei scóle confessionale rom. gr. or. in aceeaasi comuna, inse suplicant'a comuna bisericésca e indrumata ca nainte de redicarea acestei sume, afara de documintele dejá acludate la petitiune se mai produca:

a) decisulu consistorialu relativu la aprobarea planului de edificarea scólei cestiunata si licenti'a pentru acoperirea speselor edificarii prin acést'a operatiune de imprumutu;

b) protocolulu corporatiunei reprezentative a comunei politice autentecatú din partea preturei cercuale politice, ca plenipotentia pentru membrii cari voru subscrie obligatiunea conformu §. 35 din Regulamentu si cari in numele si pe partea comunei voru primí banii;

c) obligatiunea intabulata in cartea funduaria dinpreuna cu documintele anessate la suplica, si anume: cu protocolulu corpului reprezentativu comunalu; decisulu jurisdictiunei comitatense si sus'aminti'a plenipotentia;

d) Efeptuinduse acést'a, cei destinati pentru primirea banilor voru presentá jurisconsultulu obligatiunea cu documintele intabulate amintite la punctulu precedente dinpreuna cu noulu estrasu alu cartii funduaria, care se contiena intabularea, ér jurisconsultulu esaminandu aceste documinte conformu §. 36. din Regulamentu, opiniunea sa o va dá in prossim'a siedintia spre a se decide eliberarea sumei imprumutate.

Nr. 45. Rugarea lui *Demetriu Iorgoviciu* si a socii sale *Iuliana* nascuta *Mregea* din Aradu pentru intregirea imprumutului ipotecariu acordatu dejá prin decisulu de sub

Nr. Esib. 86. ex. 1873. Sied. I. prt. 4 ex. 1874. la o suma nominala de 2000 fl. v. a. luanduse la pertractare, la opiniunea jurisconsultului incuviintianduse

Sum'a ceruta de 1000 fl. v. a. ca intregire la sum'a dejá acordata ér de 1000 fl. v. a. pe partea petentiloru se acórdá; despre ce densii in legatura cu decisulu provocatu mai susu se incunoscintiédia spre a-si face, subscrie si intabulá obligatiunea in sensulu §. 35. alu Regulamentului, carea apoi pe langa unu nou estrasu din cartea funduaria, — care se contiena intabulatiunea imprumutului de 2000 fl. v. a. se ó presinte jurisconsultulu spre esaminare conformu §. 36. din regulamentu si opiniunare in prossim'a siedintia.

(Finea va urmá.)

Monastirile romane in urm'a secularisarii.

Tóta lumea a aplaudatu la actulu seculariserii monastirilor romane, dar precátu secularisarea a fostu buna in principiu, pre atátu trebuia se fia bine-facátore in rezultate. Din cele ce vedemu inse si din starea deplorabile si ruinátore in care au ajunsu monastirile la noi, constatamu cu durere cá actulu secularisarii nu a respunsu cátsi de pucinu la dorinti'a fundatoriloru nici la aceea a donatoriloru si autoriloru secularisarii; cáci mai tóte monastirile Romaniei, chiar cele cu venituri mari, precumu este santulu George din centrulu capitalei care are unu venitu anuale de vre ó 30,000 galbeni, santulu Stefanu din colórea de Negru, Plumbuita, si atátea altele se afla asta-di intr'o stare miserabila si se ruinéza pe tóta diu'a fóra ca guvernulu séu municipalitatea se ia vr'o mesura pentru repararea si conservarea loru, conformu dorintiei fundatoriloru si a donatoriloru acestoru lacasiuri sante.

De ce óre atát'a nepasare si atát'a negligentia pentru stabilitamentele publice, pentru institutiunile nationale lasate inse in eritagiu de strabunii nostri si care au fostu asilulu limbei, religiunii si nationalitatii romane? De ce guvernulu nu ia masuri pentru restaurarea loru, celu pucinu in starea primitiva, si celu pucinu a celoru avute?

Facemu de ó camdata aceste intrebari si acceptamu repararea reului, cu sperantia ce avemu cá guvernulu actualu, ca crestinu si romanu va face se inceteze ó stare de lucruri care este unu scandalu si ó rusine pentru ó tíera avuta si producátore precum este Romania'a.

Cáci in altu-felu s'ar justificá proverbulu romanu care dice: Buna tíera rea tocméla.

(Reforma)

Nr. Esib. 62. x 1874, Epitr. fond.

Insciintiare

Catra pl. tit. domni membri ai *Epitropiei provisorie pentru administratiunea fonduriloru bisericesci si scolarie comune dieceselorú de Aradu si Caransebesiu.*

Nepotendu-se terminá reportulu si computulu generalu despre administratiunea fonduriloru pe terminulu *siedintiei plenarie defiptu pe joi'a viitoria in 7/19. l. c. pl. tit. domni membri se face cunoscutu: cá acést'a siedintia plenaria nu se póte tiené atunci, ci se amena pe 4/16. Aprile a. c. la care se voru invitá toti pl. tit. membri anume; ér joi in 7/19. l. c. se va tiené numai siedinti'a ordinaria lunaria.*

Administratiunea fonduriloru bisericesci si scolarie comune dieceselorú de Aradu si Caransebesiu.

Aradu, 1/13. Martiu. 1874.

Presiedinte substitutu:
Dr. Atanasiu Sándor.

Notariulu Epitropiei:
Petru Petroviciu.

VARIETATI.

□ (Advocatu nou.) Dlu Ioanu Belesiu, advocatu in legilo civile si cambiale, si-a deschisu cancelari'a advocatuala in Aradu, strad'a tiarcei (szarka uteza) Nr. 12. Cu bucuria salutamu pro junelo advocatu in midiloculu nostru, in a carui persóna popórlu romanu din acestu comitatú a castigatu unu bunu luptace si aparatoriu nationale.

× Hirotoniri. *Nicolau Tamasiu*, in 23 Februaru st. v. a. c. s'a hirotonitu intru preotu, ca fiotoriu parochu in comun'a Cheri, langa Oradea-mare. *Lazaru Gherlanu*, in 24 Febr. st. v. a. c. s'a hirotonitu intru preotu, ca fiotoriu parochu in comun'a Cusiisiu, in partile Beinsiului.

≡ „*Legile bisericesci*“ de Meletiu Dregheciu, despre cari l'aramu notitia in Nr. 9 alu f'oiiei n'ostre costa 1 fl. esemplariulu si dupa 10 esemplare se da 1 rabatu. Venitulu curatu e destinatulu in folosulu infiantandului fondu pentru veduvele preotese sermane. Se p'ote capeta la Cancelari'a episcopesca din Aradu, la Reverendis. DD. protopresviteri tractuali, la autorulu in Temisi-sior'a, si la librariile: Adofu Auspitiu in Lugosiu, si Carolu Chereru in Oraviti'a.

✓ „*Orientulu Latinu*“ este titlulu unui nou diariu romanescu politicu, ce apare la Brasiovu sub directiunea Domniloru *Teofilu Francu*, *Arone Densusianu* si *Dr. Lapadatu*. Pretiulu abonamentului pre anu este 10 fl. v. a. si apare de doue ori in septemana: Miercuri'a si Sambat'a. Barbatii ce sunt in fruntea acestui nou diariu, toti barbati de renume si litere ni tindu speranti'a, ca „*Orientulu Latinu*“ va sci corespunede pe deplinu titlului seu frumosu. Preste totu partea literaria, precum din Nr. 1 se vede va da cea mai interesanta si placuta materia pentru publiculu cetitoriu.

≡ (*Bibliografia*). Au aparutu de sub tipariu „*Incercari*“ in Literatura de *A. Lapadatu*, professore in Brasiovu, unu opu care in vr'o 200 pagine cuprinde multe poesii de obiectu eminentu nationale. „*Tribunulu*“, drama in trei acte care face partea ultima a acestui opu, arata ca autorele este o acuisitiune insemnata pe campulu literaturei n'ostre nationale. Se afla de vendiare la autorulu in Brasiovu. Pretiulu 1 fl. v. a. pentru unu esemplariu.

Post'a Redactiunei.

Dlui. I. Groz'a in Cabesci. „*Lumin'a*“ este organu oficiale, si in intiele-sulu §-lui 6 din program'a statorita de sinodulu eparchialu, comunele bisericesci sunt indatorate a o prenumera, si ne miramu cum domnii protopopi din partile bihorene sunt asia nepasatori facia de acestu organu oficiale. Pentru portarea nemorala a preotului, adresativa la scaunulu protopopescu, caici nemorala nu trebuie suferita nici pre unu minutu.

Dlui. N. Boitiu in S. Miclausiu. Dta nu ne ai incunoscitiatu despre stramutarea domiciliului. Astfelu f'oi'a ti-s'a trimisu ca mai nainte la Ripa. Cu tote aceste numerii reclamati ti-s'au spedatu. Restanti'a din anulu trecutu?

CONCURSU

3

pentru vacant'a statiune invetiator'esca din Temesiesti, pana in 25. Februaru, a. c. candu va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: 100. fl. v. a. 5. sinice de grau; 5. sinice de cucurudiu, 70 portione de fenu; 10. orgii de lemne cuartiru cu gradina.

Recurentii au a-si tramite recursele loru dlui inspectoru in Totv'arad. Temesiesti, 3. Februaru. 1874.

Comitetulu parochialu:

In contielegere cu inspect. cerc. de sc'ole **Vasiliu Belesiu**.

CONCURSU

3

pre statiunea invetiator'esca rom. ort. conf. din *Zimbru* inspectoratulu Iosasiului, cu carea sunt impreunate urmat'orieel emuluminte, si anume: In numerariu 157. fl. 50. cr. v. a. 5. cubule de grau; 5. de cucurudiu; 12° de lemne din cari are a se incaldi si scol'a; cortelu liberu cu gradina de legume. —

Doritorii de a ocupa acestu postu, sunt avisati a-si instrul recursele loru cu documentele recerute in sensulu Statutului, organic, apoi intitulate catra comitetulu parochialu, ale adres'a concernintelui inspectoru scolariu cercuale in Iosasielu ultim'a posta Gurahoncz. — pana in a 9. Martiu st. v. a. c. in care di va fi si alegerea, — avendu respectivii aspiranti in acestu restimpu a se present'a la sant'a biserica, spre a-si demustra desteritatea in cantari si tipicu. —

Zimbru la 11 Februaru 1874

Comitetulu parochialu:

In contielegere cu mine. **Ioane Munt'enu** Insp. scol. cerc.

CONCURSU.

2

pentru urmat'oriele statiuni invetiatoresci; din cerc. inspector alu Luncii (comitatulu Bihorului)

1. *Chislazu* cu salariu anualu 48 fl. 24 cubule de grau 10. jugere de pamentu aratoriu 2. stangeni de lemne, din care se incaldiesce si scol'a, veniturile cantorali.

2. *Soldobagiu* — 90 fl. v. a. 11 cubule de grau, 3 jugere de pamentu aratoriu 2 stangeni de lemne, veniturile cantorali.

3. *E. Fancic'a* 40 fl. v. a. 8 cubule de grau 5 jugere de pamentu aratoriu, 3 stangeni de lemne si veniturile cantorali.

4. *Abramulu* sup. 20. fl. v. a. 10 cubule de grau, 16 jugere de pamentu aratoriu.

5. *Ilteu* 20 fl. v. a. 12 cubule de grau 5 jugere de pamentu aratoriu, 3 orgii de lemne si veniturile cantorali.

6. *Suiugu* 40. fl. v. a. 8 cubule de grau 5 jugere de pamentu aratoriu, 3 st. de lemne si veniturile cantorali.

7. *Chiribisiu* 50 fl. v. a. 12 cubule de grau 2 jugere de pamentu aratoriu, 4 orgii de lemne pentru incalditu si veniturile cantorali.

Competintii au a si trimite recursurile adresate comitetului parochialu — la subscrisulu pan in finea lui Februaru a. c.

Oradea-mare, 1 Februaru, 1874.

In contielegere cu comitetele parochiali. **Petru Suciu** insp. cerc. de sc'ole.

CONCURSU.

2

Prin decisiunea venerabilului consistoriu plenariu gr. or. din Aradu, de datulu 5 fauru a. c. Nr. 1346 din anulu 1873 enuncindu-se reducerea ambeloru parochii vacante din Ohaba-forgaciu intrun'a; si prin aceea anulandu-se alegerea de preoti, ce s'a fostu efeptuitu acolo la 23. Septemvre 1873 pentru deplinirea acelloru doue parochie: prin acest'a se deschide concursulu pentru deplinirea parochiei acum reduse, cu terminulu pana la 17. martiu a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: un'a sesiune estravilana venitele stolaru dela intrég'a comuna biseric'esca, carea consta din 385 de case, cu o poporatiune de 1780 de suflete; afara de acea birulu: cate un'a mesura de cucurusu in bombe, dela fiecare casa

Doritorii de a ocupa acest'a parochia, sunt avisati, recursele loru — adresate comitetului parochiale din Ohaba-forgaciu, — pana la prefptulu terminu, a le susterne parintelui protopresviteru tractualu, *Georgiu Cratiunescu*, in Belintiu, post'a ultima *Kiszetó*.

Este de observatu, ca in list'a de candidati numai acei recurenti se voru primi, cari pe langa testimoniale despre studiale pregatitoria fi despre absolvirea cursuriloru teologice, voru produce si testimoniulu de calificatiune pentru parochiele de frunte

Ohaba-forgaciu, 24 fauru 1874

Comitetulu parochialu gr. or. rom.

In contielegere cu mine; **Georgiu Cratiunescu**. protterulu tractualu.

CONCURSU

2

pentru deplinirea postului invetiatorescu in comun'a *Chelmacu* protopopiatulu si inspectoratulu *Lipovei* cu care sunt incopciate urmat'oriele emoluminte:

In bani 105 fl. pentru elisa, sare si lumini 42 fl., 24 meti grau, 24 meti cucurudiu, 4 jugere de pamentu aratoriu, 12 orgii de lemne din care se incaldiesce si localitatea sc'olei, cortelu liberu cu $\frac{3}{4}$ jugeru de gradina, si tacs'a dela imormentari unde va fi postitu 40. cruceri.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au de asi tramite recursurile loru instruite cu testimoniu despre studiale pregatitorie, despre absolvirea cursului pedadogicu, despre depunerea esamenului de calificatiune cu succesu bunu, si despre portarea sa morala, adresate comitetului parochialu, la subsemnatulu in *Lipov'a*, pana in 17 Martie v. a. c. candu se va tiené si alegerea. Si pana atunci au de a se present'a in una din domineci in s. beserica pentru de a-si areta desteritatea in tipicu si cantare.

Chelmacu 17 Februaru 1874.

Comitetulu parochialu

in contielegere cu **Christoforu Giuchiciu** m. p. inspectoru cercuale de sc'ole.